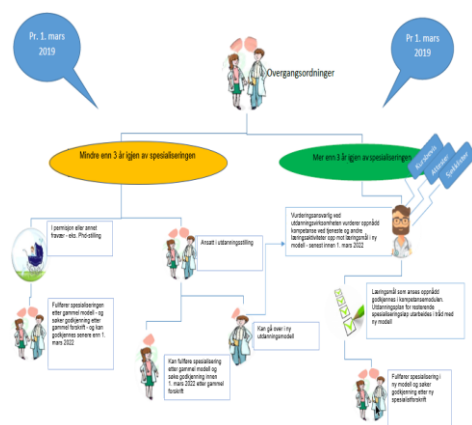

Leger i spesialisering (LIS)

OVERGANGSREGLER FOR LEGER SOM HAR BEGYNT SPESIALISTUTDANNINGEN FØR 01.03.19

Ansvarlig redaktør:
Elisabeth Arntzen
Prosjektleder LIS-prosjektet

Skrevet av:
Brite Jacobsen
Leder arbeidsgruppe LIS-prosjektet

Versjon 1.0 (04.09.18)

Innhold

1	INNLEDNING	2
2	OM OVERGANGSREGLENE	3
2.1	OVERGANGSREGLER FOR LEGER I TURNUS OG KRAV TIL DEL 1	3
2.2	OVERGANGSREGLER FOR LEGER SOM HAR PÅBEGYNT SPESIALISERING	3
2.3	LEGER MED MINDRE ENN 3 ÅR IGJEN I GAMMEL ORDNING	5
2.4	VURDERING AV OPPNÅDDE LÆRINGSMÅL VED OVERGANG TIL NY ORDNING	5
2.5	DOKUMENTERT OVERGANG TIL NY UTDANNING.....	6
3	KURSAKTIVITETER I OVERGANGEN TIL NY MODELL	7
4	FELLES KOMPETANSEMÅL I OVERGANGEN TIL NY MODELL	7
5	LEGER UTDANNET I UTLANDET	7

1 Innledning

Temaheftet skal bidra til felles forståelse og praktisering av overgangsordningene i alle helseforetakene i landet. Målgruppen er avdelingsledere, legespesialister, leger i spesialisering og HR-personell. Temaheftet bygger på [spesialistforskriften](#) (8.desember 2016, nr.1482) og tilhørende [rundskriv I-2/2017](#).

Vurdering av oppnåelse av læringsmål for del 2 og 3 i ny ordning må gjøres av spesialister innen gitt spesialitet. LIS-prosjektet har laget et temahefte for praktisk hjelp til vurdering av oppnåelse av læringsmål i del 1. Temaheftet vil bli oppdatert for del 2 og 3 ila høsten 2018. Temaheftet finnes på [spesialisthelsetjensten.no/lis](#).

Mer informasjon

Ved spørsmål vil regionalt utdanningscenter (RegUt) i hver region kunne bistå. For mer informasjon om LIS-prosjektet vises det til: [spesialisthelsetjensten.no/lis](#).

2 Om overgangsreglene

2.1 Overgangsregler for leger i turnus og krav til del 1

Helsedirektoratet har lagt ut følgende informasjon på <https://helsedirektoratet.no/autorisasjon-utdanning-og-godkjenning/spesialistutdanning-og-spesialistgodkjenning/lege/ny-spesialistutdanning/lis1-spesialistutdanning-for-leger-del-1#overgangsregler-for-leger-som-har-startet-turnus-eller-spesialisering>:

- Gjennomført og godkjent turnus likestilles med LIS1. Leger med godkjent turnus skal ikke gjennomføre LIS1.
- Leger som per 1. mars 2017 allerede er ansatt i turnus eller har fått tilbud om ansettelse i en turnusstilling, kan frem til 1. mars 2019 gjennomføre turnus og få godkjent turnus i henhold til [spesialistgodkjenningsforskriften](#).
- Leger som per 1. mars 2017 ikke er ansatt eller ikke har fått tilbud om ansettelse i en turnusstilling, men som har gjennomført deler av turnus, kan ansettes i reststillinger for LIS1. Turnustjeneste som er gjennomført, skal regnes med i vurderingen av oppnådde læringsmål i LIS1.

Overgangsordningen for leger i turnus opphører 1. mars 2019. Dersom legen har hatt lovfestet eller tariffestet fravær vil det fortsatt være mulig å gjennomføre og få godkjenning etter turnusregelverket. Også etter 1. mars 2019.

- Leger som er i spesialistutdanning 1. mars 2019, fortsetter uten å måtte ta LIS1.
- Leger som har autorisasjon på bakgrunn av legeutdanning fra annet EØS-land kan frem til 1. mars 2019, starte i arbeid som lege i spesialisering (LIS) uten å ta LIS1.

2.2 Overgangsregler for leger som har påbegynt spesialisering

Overgangsreglene gjelder for leger som har påbegynt spesialisering før 1. mars 2019 eller er i LIS-stilling 1. mars 2019. Overgangsreglene er beskrevet i [spesialistforskriften § 32](#) (sitat):

§ 32. Overgangsregler for spesialistutdanning og spesialistgodkjenning av leger

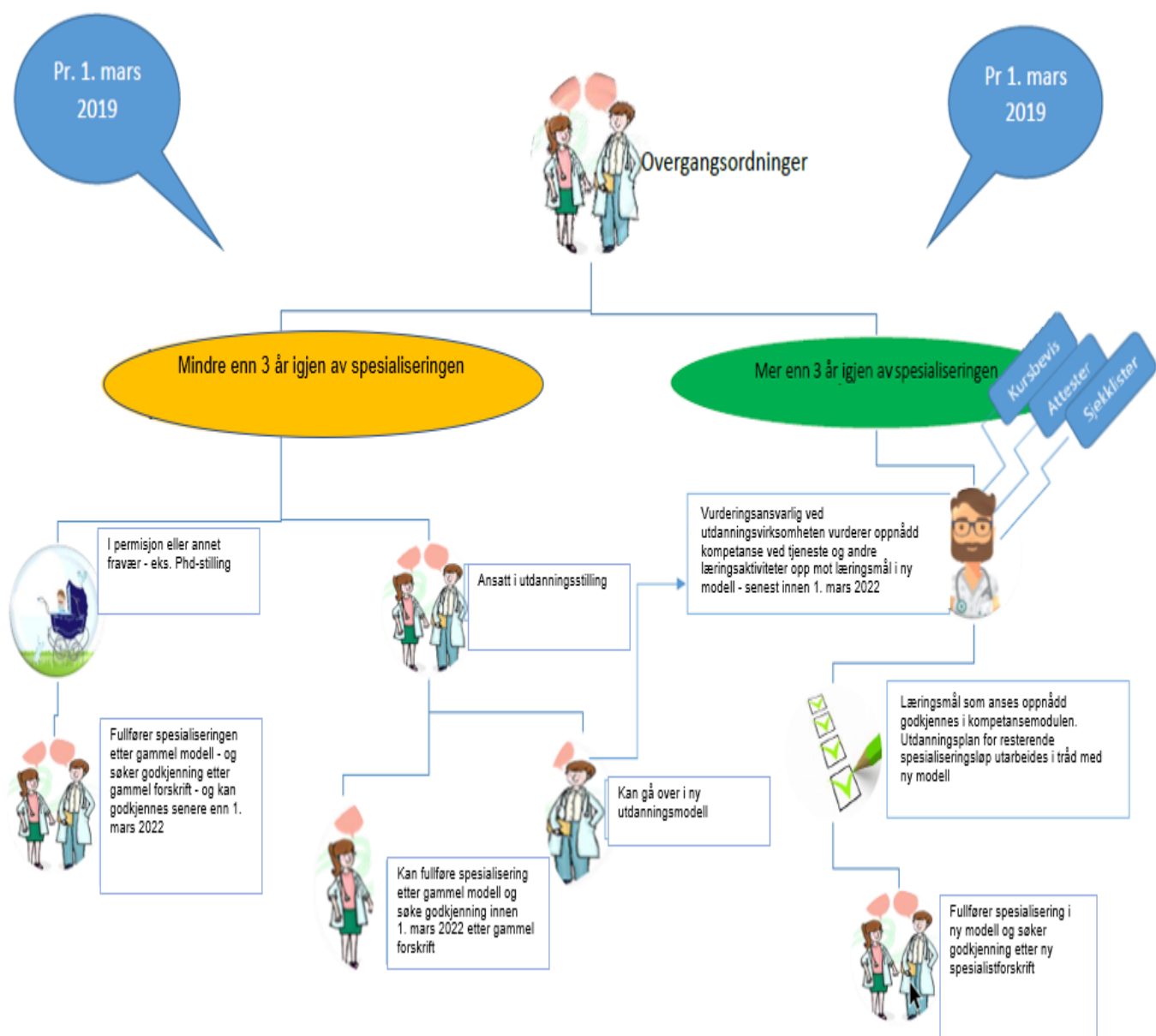
Norsk spesialistgodkjenning som er gitt etter tidligere regler beholdes.

For leger som per 1. mars 2019 er under spesialisering gjelder følgende overgangsregler:

- Legene har rett til å få en vurdering av oppnådde læringsmål på bakgrunn av kompetanse oppnådd ved tjeneste og andre læringsaktiviteter som allerede er gjennomført etter forskrift 21. desember 2000 nr. 1384 om spesialistgodkjenning av helsepersonell og turnusstillinger for leger. Utdanningsvirksomheten der legen er ansatt, skal sørge for at oppnådde læringsmål vurderes og dokumenteres innen 1. mars 2022. For leger som da er i permisjon eller har annet fravær fra tjenesten, er fristen seks måneder etter at legen er tilbake i tjenesten.
- Praktisk tjeneste i utdanningsstilling før 1. mars 2019 skal telle med i beregningen av samlet utdanningstid etter § 26.
- For leger som har autorisasjon på grunnlag av gjennomført grunnleggende legeutdanning i andre EØS-land, gjelder ikke kravet i § 24 bokstav a om dokumentasjon på oppnådde læringsmål i utdanningens første del.
- Leger som per 1. mars 2019 har mindre enn tre år igjen av spesialistutdanningen, kan søke om spesialistgodkjenning etter forskrift 21. desember 2000 nr. 1384 om spesialistgodkjenning av helsepersonell og turnusstillinger for leger.
- Endret ved [forskrift 16 feb 2017 nr. 193](#) (i kraft 1 mars 2017).

Overgangsreglene for del 2 og 3 er ment å bidra til at LIS får nok tid til å komme inn i ny ordning, dersom de trenger det, fordi de har hatt permisjoner, endret spesialitet, endret bosted osv. Eller for at leger som er nesten ferdig med spesialistutdanningen i gammel ordning, skal kunne slutføre utdanningen i samme ordning.

Det er et mål at flest mulig leger så raskt som mulig overføres fra gammel til ny ordning, selv om overgangsperioden er på tre år (ref. merknad til § 32). Det betyr at helseforetakene allerede nå bør skaffe seg oversikt over hvilke leger som kommer til å være i utdanningsstillinger 1. mars 2019. Dernest bør de, sammen med den enkelte LIS, planlegge hvem som skal overføres til ny ordning og hvordan. Se Figur 1 om ulike overgangsordninger.

Figur 1. Ulike overgangsordninger. Det er samme utfall for leger i permisjon og de som er utsatt i utdanningsstilling og som har mindre enn 3 år igjen per 1. mars (venstre del av flowchart). Legene i permisjon kan både gjennomføre etter gammel og ny modell. De må ikke benytte seg av gammel utdanning.

2.3 Leger med mindre enn 3 år igjen i gammel ordning

Leger som per 1. mars 2019 er ansatt i utdanningsstillinger, og som har mindre enn tre år igjen av kravet til tjenestetid i spesialistutdanningen etter den gamle spesialistgodkjenningforskriften, kan søke spesialistgodkjenning etter den gamle forskriften. I praksis vil dette bety at de aller fleste legene som vil benytte seg av denne muligheten, vil søke spesialistgodkjenning innen 2022. Det vil imidlertid være noen som på grunn av foreldrepermisjon eller av andre grunner, ikke er i en utdanningsstilling den 1. mars 2019, og som derfor vil kunne fullføre og søke senere enn tre år etter. Disse vil også kunne benytte seg av den foreslåtte overgangsordningen.

Hensikten med overgangsordningen er å skape smidige overganger både for helseforetakene som skal iverksette ny ordning, men også sikre at leger med kort tid igjen av utdanningen per 1. mars 2019 kan fortsette sitt planlagte løp.

2.4 Vurdering av oppnådde læringsmål ved overgang til ny ordning

LIS som skal over i ny ordning bør så snart som mulig få en vurdering av hvilke læringsmål han/hun allerede har oppnådd av de forskriftsfestede læringsmålene i ny ordning. Vurderingen gjøres på bakgrunn av kompetansen LIS har oppnådd ved klinisk tjeneste under supervisjon og andre læringsaktiviteter i gammel ordning.

Utdanningsvirksomheten der legen er ansatt, skal sørge for at oppnådde læringsmål vurderes og dokumenteres innen 1. mars 2022 (ref. merknad til § 32).

Leger som 1. mars 2019 har mer enn 3 år igjen av spesialistutdanningen skal vurderes og godkjennes etter ny spesialistforskrift.

Vurderingen av oppnådde læringsmål ved overføring fra gammel til ny ordning skal gjennomføres og bekreftes på samme måte som når læringsmål vurderes oppnådd generelt i ny ordning. Se sitat fra § 22 nedenfor. Forskjellen er at vurderingen må skje lenge *i etterkant* av at læringsaktivitetene er gjennomført i gammel ordning. Departementet legger til grunn at det utvises smidighet og skjønn som ivaretar både hensynet til legene som allerede har gjennomført en del av utdanningsløpet, og hensynet til kompetansekrav og pasientsikkerhet (ref. rundskriv I-2/2017 merknad til § 32).

For å unngå tidspress ved overgangen til del 2 og 3 i ny ordning, bør oppstart av registrering av oppnådde læringsmål og utarbeidelse av utdanningsløp for resterende del av utdanningen starte så snart som mulig, det vil si allerede nå i 2018.

§ 22. Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

Utdanningsvirksomheten skal sørge for at legen får løpende vurdering av om læringsmålene er oppnådd og at oppnådde læringsmål dokumenteres så snart som mulig. I vurderingen skal det innhentes anbefalinger fra veilederen og minst en av dem som har deltatt i supervisjonen.....

Tidligere praksis skal også telle med i beregningen av samlet utdanningstid, § 26 (sitat):

§ 26. Beregning av samlet utdanningstid

Samlet utdanningstid, jf. kravet om minste utdanningstid på seks og et halvt år etter § 2 første ledd, skal beregnes ut fra gjennomført praktisk tjeneste bekreftet etter § 21 bokstav e.

Lovfestet eller tariffestet ferie skal telle med ved beregningen av samlet utdanningstid. Det samme gjelder deltakelse på kurs eller liknende fravær som er relatert til utdanningen.

Sykefravær, permisjoner og annet fravær som ikke omfattes av andre ledd og som utgjør mer enn ti prosent av tjenestetiden, skal komme til fratrukk.

Dersom legen har vært ansatt på deltid under utdanningen skal tellende tjenestetid forkortes tilsvarende.

Praktisk tjeneste og andre læringsaktiviteter som er gjennomført i utlandet, jf. § 27, kan være tellende med inntil tre år og tre måneder.

Helseforetaket må vurdere og dokumentere oppnådde læringsmål for alle leger fra gammel ordning innen 1. mars 2022. LIS-prosjektet har utarbeidet et arbeidsdokument i Excel som er likt for alle spesialitetene i landet. Se spesialisthelsetjensten.no/lis.

Arbeidsdokumentet kan benyttes i arbeidet med å vurdere og dokumentere oppnådde læringsmål innen den aktuelle spesialitet, samt utarbeidelse av utdanningsplan for restutdanningen for den enkelte LIS i ny modell. LIS må legge frem utfylte prosedyrelister, kursbevis, dokumenterte veiledningssamtaler og attester fra tidligere arbeidsgivere (inkl. stipendiatstillinger) som skal legges til grunn for vurderingen. LIS må fortsette å samle slik dokumentasjon frem til de er overført til ny ordning – tidligst 1. mars 2019. Dokumentene lastes inn i kompetanseportalen (Dossier) når den er klar for bruk i del 2 og 3.

Legene har etter spesialistforskriften § 32 rett til en vurdering av oppnådde læringsmål på bakgrunn av kompetanse oppnådd ved tjeneste og andre læringsaktiviteter som allerede er gjennomført etter gammel ordning. Alle LIS kan i prinsippet overføres til ny utdanningsordning.

2.5 Dokumentert overgang til ny utdanning

Som beskrevet i punkt 2.3 kan foretakene allerede nå starte arbeidet med å vurdere hvilke av læringsmålene i ny utdanning deres LIS har oppnådd. Den formelle registreringen i kompetanseportalen/Dossier gjøres av nærmeste leder så snart IKT-verktøyet er operativt for del 2/3.

En LIS er formelt og dokumentert overført til ny utdanningsordning når vedkommende:

- 1) Har fått tildelt individuell utdanningsplan for del 2/3.
- 2) Har levert dokumentasjon på tidligere gjennomførte prosedyrer og kurs. (LIS laster selv dokumentasjonen inn i kompetanseportalen).

3 Kursaktiviteter i overgangen til ny modell

De fire regionale utdanningssettene har ansvar for å tilby kurs som anbefales fra Helsedirektoratet (tidligere obligatoriske kurs). Krav til kurs i gammel ordning vil bli ivaretatt i overgangsperioden.

LIS som skal fullføre spesialiseringen i gammel ordning vil, i tillegg til de obligatoriske kursene, ha behov for valgfrie i kurs i varierende omfang i ulike spesialiteter. De regionale utdanningssettene legger opp til å bidra til gjennomføringen av slike kurs ved behov.

4 Felles kompetansemål i overgangen til ny modell

Felles kompetansemål (FKM) skal oppnås i ny spesialistutdanning. Ved overgang fra gammel til ny ordning har Helse- og omsorgsdepartementet lagt til grunn at det utvises smidighet og skjønn som ivaretar både hensynet til legene som allerede har gjennomført en del av utdanningsløpet, og hensynet til kompetansekrav og pasientsikkerhet.

Det betyr at kompetanse som er oppnådd i gammel ordning kan legges til grunn for vurdering av de 24 læringsmålene som skal oppnås i del 2 og 3 for alle spesialitetene.

I «Temahefte 7 – Felles kompetansemøduler (FKM) del 1-3» er det en nærmere beskrivelse av læringsmålene, anbefalte læringsaktiviteter og vurderingsmetoder for FKM. Temaheftet finnes under fanen «Om del 1» på spesialisthelsetjensten.no/lis.

5 Leger utdannet i utlandet

Utdanningsvirksomheten skal godkjenne (vurdere og dokumentere) læringsmål for del 2 og 3 etter delvis gjennomført spesialistutdanning i utlandet. Dette gjelder både leger som har startet i utlandet og kommer til Norge samt leger som starter i Norge og tar deler av utdanningen i utlandet underveis.

Etter reglene i yrkeskvalifikasjonsdirektivet er det anledning til å godkjenne inntil halvparten av tjenestetiden i spesialistutdanning som er gjennomført i et annet land. Det betyr at praktisk tjeneste og andre læringsaktiviteter som er gjennomført i utlandet, jf. § 27, kan være tellende med inntil tre år og tre måneder, inkludert LIS1,.

For leger som er under spesialistutdanning i utlandet, og søker spesialistutdanning i Norge med oppstart fra og med 1. mars 2019, vises det til [spesialistforskriften](#) §16 og §27 nedenfor:

§ 16. Tilleggsvilkår for stillinger i utdanningens andre og tredje del

Før tiltredelse i stilling i utdanningens andre eller tredje del skal arbeidsgiveren sjekke at legen har oppnådd alle læringsmålene i utdanningens første del. Dette gjelder ikke for leger som har gjennomført over halvparten av en spesialistutdanning i utlandet og som bare har en mindre del av læringsmålene i utdanningens første del som ikke er oppnådd. Læringsmål i utdanningens første del som ikke er oppnådd ved tiltredelsen må i disse tilfellene likevel oppnås i løpet av spesialistutdanningen.

§ 27. Spesialistutdanning som er delvis gjennomført i andre land

Deler av spesialistutdanningen kan gjennomføres i andre land etter fullført grunnutdanning i medisin, i form av spesialistutdanning, praktisk tjeneste eller andre

læringsaktiviteter. Når det gjelder utdanningens første del kan Helsedirektoratet etter søknad bekrefte at ett eller flere læringsmål skal anses som oppnådd. Når det gjelder utdanningens andre og tredje del, er det en godkjent utdanningsvirksomhet som kan vurdere og dokumentere oppnåelse av ett eller flere læringsmål.

Ved ansettelse direkte i del 2 / del 3 stillinger for leger med størstedelen av utdanningen gjennomført, er det arbeidsgiver som vurderer om hovedparten av læringsmålene i del 1 er oppnådd (jf. §16).

I rundskrivets merknad til § 16 står det at «Unntaket fra rekkefølgekravet er en sikkerhetsventil for særlige tilfeller der legen har lang erfaring fra utlandet, og det ikke er rimelig at spesialiseringen utsettes fordi legen mangler enkelte læringsmål i utdanningens første del. Det er ikke adgang til å ansette en lege i andre eller tredje del av spesialiseringen dersom en vesentlig andel av læringsmålene og tilsvarende tid for utdanningens første del mangler. Det er den enkelte utdanningsvirksomheten som vurderer om vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt. Disse legenes individuelle plan må inkludere en løsning for hvordan de kan få komplettert utdanningens første del og andre læringsmål som de mangler».